

Sensitivitet i samspelet och uttrycksätt (blankett för personalen)

Med det här verktyget utvärderas förverkligandet av följande kvalitetsindikatorer:

Samspelet är positivt, hänsynstagande, uppmuntrande och varmt. Personalen är engagerad i barnet och barngruppen.

Personalen arbetar sensitivt och lägger märke till barns initiativ samt beaktar dem på ett sätt som stöder barns delaktighet och verksamhet.

Personalen tar hänsyn till alla barn i gruppen och förstår barns olika sätt att uttrycka sig på.

Med det här verktyget utvärderas samspelet mellan personalen och barnen i småbarnspedagogiken, och personalens positiva inställning, sensitivitet och förmåga att förstå barns olika uttrycksätt lyfts fram. Grunderna för planen för småbarnspedagogik (2022) lyfter fram betydelsen av närhet och att personalen interagerar ömsesidigt och respektfullt, vilket lägger grunden för god vård och omsorg samt stöder barnets lärande. I samspelet mellan personalen och barn bör barnen få upplevelser av att bli hörda och av att personalen svarar på deras initiativ. Från personalens sida kräver detta en förmåga att reagera även på barnens ordlösa budskap. Personalens närvaro förebygger också konflikter.

Med verktygets hjälp utvärderar personalen sina möjligheter att agera på ett positivt och närvarande sätt i sitt samspel. Positivitet i samspelet kan exempelvis anknyta till hur personalen visar acceptans för barnen och ger dem respons. Med verktyget utvärderas personalens möjligheter att förutse konfliktsituationer och sätta gränser för barnens beteende. Utvärderingen fokuserar också på individuellt och sensitivt bemötande av barnen med beaktande av deras känslor och olika sätt att uttrycka sig.

I verktyget utvärderas hur påståendena i utvärderingsverktyget förverkligas med tanke på både den anställdas eget perspektiv och gruppens verksamhet.

Exempel på påståenden:

- Jag säkerställer att alla barn i gruppen får värme och acceptans dagligen.
- Jag fäster uppmärksamhet vid upplevelser som är betydelsefulla för barnen och visar intresse för dem.
- Jag är medvetet närvarande och redo att delta i samspelet med barnen i olika situationer under dagen.
- Jag kan vid behov motivera mina begränsningar för barnet (Då barns verksamhet begränsas används tydliga uttrycksätt och vi undviker att höja rösten eller att fräsa. Då verksamheten begränsas erbjuds barn andra alternativ.)
- Jag identifierar barnens individuella sätt att reagera på olika situationer och anpassar mitt eget samspel till dem.

Frågor att fundera över i anknytning till verktyget:

- I vilka grupsituationer är en positiv och empatisk växelverkan särskilt viktig?
- Vilka samspelesituationer är krävande för oss som yrkespersoner?
- Vad är det som visar oss att vi är engagerade i växelverkan med barnet? Hur framgår det av barnen?

- På vilka sätt säkerställer vi i vår grupp att barnen blir hörda, sedda och förstådda både på individ- och gruppnivå? Vilka interaktionssätt har vi med barn som inte producerar tal eller talar ett annat språk?
- Hur möjliggör vi och stöder barnens helhetsmässiga uttryck och olika uttryckssätt i vardagliga situationer? Hur påverkar barns utvecklingsnivå och individuella förmågor vårt sätt att stöda barns uttrycksförmåga.

De som har deltagit i utvecklingen av verktyget är Jenni Salminen (Jyväskylä universitet), Sivi Harkoma (Helsingfors universitet), Annukka Pursi (Helsingfors universitet), Nina Sajaniemi (Östra Finlands universitet), Susanna Kinnunen (Uleåborgs universitet) och Maarit Silvén (Åbo universitet)
